

MARS

Kodeks postępowania dla dostawców

Filozofia naszej działalności, oparta na fundamencie Pięciu Zasad firmy Mars, sprowadza nas do współpracy wyłącznie z dostawcami, którzy zobowiązują się spełniać nasze standardy i specyfikacje oraz kierują się wartościami, które są zgodne z naszymi.

Nasz Kodeks postępowania dla dostawców bazuje na Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka, zasadach dotyczących fundamentalnych reguł i praw w pracy określonych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) z roku 1998, oraz wytycznych Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie prowadzenia działalności i praw człowieka.

Niniejszy dokument i związane z nim wytyczne określają nasze oczekiwania wobec dostawców firmy Mars odnośnie ich praktyk biznesowych, włączając w to podejście do praw człowieka, ochrony środowiska i zasad etycznych zgodnych z wymogami prawnymi, Polityką Praw Człowieka firmy Mars, Incorporated, innymi odnośnymi politykami firmy Mars oraz dobrymi praktykami w skali międzynarodowej.

Wszyscy dostawcy firmy Mars, zdefiniowani jako strony trzecie, z którymi firmę Mars łączą aktywne stosunki handlowe w zakresie dostaw towarów lub usług, powinni przestrzegać niniejszego Kodeksu postępowania dla dostawców w następujący sposób:

ZATRUDNIANIE DZIECI

- Wszelkie formy nielegalnego zatrudnienia lub wykorzystywania dzieci są zabronione.
- Dostawca nie zatrudnia osób poniżej 16. roku życia lub takich, które nie osiągnęły ustawowego wieku zatrudnienia lub obowiązku szkolnego, w zależności od tego, który z nich progów jest wyższy. Niniejsze wytyczne podlegają wyjątkom uznanym przez Międzynarodową Organizację Pracy.
- Pracownicy poniżej 18. roku życia nie mogą być zatrudnieni na stanowiskach obejmujących niebezpieczne czynności lub takich, gdzie praca koliduje z zajęciami edukacyjnymi.
- Tam, gdzie ma to zastosowanie, należy wprowadzić środki ochrony osób małoletnich, tak aby nie były one krzywdzone, wykorzystywane lub maltretowane w wyniku działań pracowników w miejscu pracy lub w miejscu zakwaterowania czy podczas transportu zapewnianego przez pracodawcę.

WYNAGRODZENIE I ŚWIADCZENIA

- Dostawca zapewnia wszelkie wymagane wynagrodzenia i świadczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- Wypłata wynagrodzenia jest dokonywana terminowo i co najmniej raz w miesiącu.
- Dostawca nie potrąca żadnych kwot z wynagrodzenia w formie kary.
- Należy prowadzić szczegółową dokumentację, zgodną z niniejszymi standardami, oraz zapewniać przejrzyste informacje odnośnie wynagrodzeń w wymaganym przedziale czasowym.

- Świadczenia z tytułu ciąży, macierzyństwa i karmienia piersią, w tym odpowiednie środki ochrony, urlopy i zakwaterowanie, należy przyznawać zgodnie z prawem.

DYSKRYMINACJA

- Dostawca zapewnia miejsce pracy wolne od dyskryminacji czy prześladowania w zakresie rekrutacji, wynagrodzenia czy awansu ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, pochodzenie etniczne lub społeczne, wyznanie, wiek, stopień niepełnosprawności, orientację seksualną, stan cywilny, macierzyństwo, tożsamość płciową lub jakikolwiek inny status chroniony obowiązującym prawem.
- Wszelkie formy przemocy lub molestowania w miejscu pracy są zabronione

OCHRONA ŚRODOWISKA

- Dostawca przestrzega wszystkich odnośnych praw i przepisów dotyczących ochrony środowiska, w szczególności tych dotyczących wód, powietrza i odpadów.
- Należy uzyskać wszelkie wymagane pozwolenia środowiskowe w zakresie użytkowania i utylizacji wód i odpadów.
- Należy także zdobyć tytuł prawny lub umowę dzierżawy gruntów, tak aby nie istniały żadne przesłanki do kwestionowania prawa dostawcy do posiadania lub dzierżawy terenu prowadzenia działalności.

ETYCZNE PRAKTYKI BIZNESOWE

- Dostawca przestrzega wszystkich obowiązujących przepisów, w tym tych odnoszących się do przekupstwa, korupcji lub innego rodzaju oszukańczych praktyk biznesowych.

PRACA PRZYMUSOWA

- Zabronione są wszelkie formy pracy przymusowej, w tym jakiegokolwiek rodzaju zatrudnienia więźniów, handel ludźmi, praca niewolnicza lub obowiązkowa.
- Dostawca nie zatrzymuje oryginalnych dokumentów tożsamości ani dokumentów podróży pracowników, nie ogranicza też ich swobody poruszania się.
- Pracownicy nie są zobowiązani ani zmuszani do uiszczania opłat czy wpłaty depozytów w celu uzyskania lub zachowania zatrudnienia. Dostawca nie wstrzymuje wypłaty wynagrodzenia i nie nakłada żadnych warunków ograniczających zdolność pracownika do swobodnego wyboru zatrudnienia.
- Dokładne i zrozumiałe informacje dotyczące charakteru pracy, wynagrodzenia, godzin pracy i świadczeń udzielane są na piśmie przed rozpoczęciem zatrudnienia.

WOLNOŚĆ ZRZESZANIA SIĘ

- Dostawca szanuje prawo pracowników do tworzenia i ewentualnej przynależności do związków zawodowych zgodnie z prawem i bez obawy przed represjami, zastraszeniem lub nękaniami.
- Jeżeli pracownicy są reprezentowani przez prawnie uznany związek zawodowy, dostawca zobowiązuje się do nawiązania konstruktywnego dialogu z nieprzymusowo wybranymi przedstawicielami związku i do prowadzenia z nimi negocjacji w dobrej wierze.

BHP

- Dostawca zapewnia bezpieczne i higieniczne miejsce pracy zgodnie z obowiązującym prawem oraz posiada systemy umożliwiające wykrywanie i zarządzanie potencjalnymi zagrożeniami dla pracowników.
- Pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, niebezpieczne materiały i chemikalia są właściwie przechowywane, a personel ma zapewnione odpowiednie środki ochrony osobistej.
- Należy zadbać o higienę i zdrowie pracowników w miejscu pracy, m.in. zapewniając toalety, dostęp do wody pitnej i bezpieczeństwo żywności.
- Nie należy nakładać nieuzasadnionych ograniczeń na korzystanie przez pracowników z toalet, odbywanie przerw na odpoczynek lub z tytułu karmienia piersią.

- Zapewniane przez pracodawcę zakwaterowanie, transport i żywność muszą być higieniczne i bezpieczne.

ZGŁASZANIE PROBLEMÓW

- Należy poinformować pracowników oraz zapewnić im dostęp do przejrzystego, anonimowego, bezstronnego oraz poufnego mechanizmu zgłaszania skarg, który umożliwia zadawanie pytań lub raportowanie naruszeń polityki dostawcy, oczekiwań zawartych w niniejszym Kodeksie postępowania dla dostawców, innych zażaleń w odniesieniu do miejsca pracy, bądź też nieprzestrzegania wymogów prawnych lub etycznych.
- Zabronione są działania odwetowe wobec pracowników zgłaszających naruszenia lub współpracujących w dochodzeniach.

GODZINY PRACY

- Dostawca przestrzega wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących godzin pracy zwykłych i nadliczbowych, uwzględniając w tym zakresie bezpieczeństwo pracowników i dobrowolność pracy w wymiarze nadliczbowym.
- Należy zapewnić pracownikom 24 nieprzerwane godziny odpoczynku w każdym 7-dniowym okresie pracy. Jeśli prawo na to zezwala, można zapewnić pracownikom 48 nieprzerwanych godzin odpoczynku w każdym 14-dniowym okresie pracy.

Kodeks postępowania dla dostawców

Od wszystkich dostawców firmy Mars oczekujemy co najmniej przestrzegania obowiązujących praw i przepisów. W przypadku, gdy normy przedstawione w Kodeksie postępowania dla dostawców wykraczają poza zakres obowiązujących przepisów prawnych, firma Mars oczekuje od dostawców przestrzegania zasad przedstawionych w Kodeksie. Jeśli przestrzeganie Kodeksu może prowadzić do konfliktu lub naruszenia obowiązujących praw bądź przepisów, dostawca ma obowiązek powiadomić firmę Mars o takiej sytuacji i wyjaśnić, jak zamierza prowadzić działalność w sposób należyty.

Dostawcy powinni wdrożyć odpowiednie polityki, systemy zarządzania, procedury i obsadę personelu, tak aby spełniać oczekiwania zawarte w Kodeksie postępowania dla dostawców. Dostawcy powinni poinformować swoich pracowników o normach, do których przestrzegania są zobowiązani, jak też o odnośnych przepisach, regulacjach i zabezpieczeniach. Dostawcy zobowiązani są powiadomić firmę Mars o wszelkich faktycznych lub podejrzewanych naruszeniach prawa, w tym o wszelkich działaniach prawnych przeciwko dostawcom ze strony organów państwowych z tytułu naruszenia praw człowieka, nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska lub praw antykorupcyjnych. Firma Mars zastrzega sobie prawo do zażądania i uzyskania od dostawcy dodatkowych informacji z zakresu zarządzania odpowiednimi kwestiami.

Jeśli dostawcy firmy Mars są dystrybutorami, brokerami i pośrednikami, powinni oni upewnić się, że ich główni dostawcy towarów do firmy Mars również stosują się do owych norm oraz być w stanie przedstawić firmie Mars taką gwarancję na jej żądanie. Dostawcy firmy Mars powinni zapewnić swoim partnerom niezbędną pomoc w spełnianiu tych norm, jeśli zachodzi taka potrzeba.

Dostawcom zabrania się zlecenia podwykonawstwa produkcji towarów i usług dla firmy Mars bez uprzedniego poinformowania o tym firmy Mars na piśmie i otrzymania pisemnej zgody. Jeśli firma Mars zatwierdzi podwykonawstwo, od podwykonawców oczekuje się przestrzegania niniejszego Kodeksu postępowania dla dostawców.

Dostawcy powinni upewnić się, że wszyscy sprzedawcy świadczący im usługi w miejscu pracy, w tym delegujący pracowników, również przestrzegają owych norm, oraz być w stanie przedstawić firmie Mars taką gwarancję na żądanie. Dostawcy firmy Mars powinni zapewnić swoim sprzedawcom niezbędną pomoc w spełnianiu tych norm, jeśli zajdzie taka potrzeba.

W celu kontroli przestrzegania zasad niniejszego Kodeksu postępowania dla dostawców firma Mars zastrzega sobie prawo do zażądania od dostawcy dokonania samooceny, ujawnienia odpowiednich polityk lub procedur, lub do poddania się zapowiedzianym i niezapowiedzianym audytom i ocenom, dokonywanym bezpośrednio i/lub przez stronę trzecią i obejmującym obiekty dostawcy, w tym zakwaterowanie zapewniane przez dostawcę lub pośredników pracy, oraz miejsca pracy, w których dostawca zlecił podwykonawstwo produktów dla firmy Mars. Firma Mars zastrzega sobie prawo do audytu działalności operacyjnej, dokumentacji, polityk i procedur oraz do przeprowadzania poufnych wywiadów z pracownikami w związku z takimi audytami lub ocenami, w razie potrzeby oraz zgodnie z ustaleniami. Dystrybutorzy, brokerzy i pośrednicy zaopatrujący firmę Mars zapewnią firmie Mars także dostęp do miejsc pracy, dokumentacji, polityk, procedur i pracowników swoich głównych dostawców. W przypadku zidentyfikowania obszarów niezgodności firma Mars zastrzega sobie prawo do zażądania od dostawców dokonania niezbędnych inwestycji w ramach ulepszenia systemów i warunków celem zapewnienia zgodności z obowiązującymi zasadami.

Mars zachęca swoich dostawców do zrozumienia i podjęcia odpowiednich kroków w celu rozwiązania problemów związanych z prawami człowieka, ochroną środowiska i etyką działalności w ich łańcuchach dostaw. Dostawcy firmy Mars powinni udostępnić firmie Mars na żądanie informacje dotyczące ich polityk i praktyk, warunków lub zagrożeń w łańcuchu dostaw oraz sposobów zapobiegania lub radzenia sobie z nimi. Na żądanie firmy Mars dostawcy ujawnią firmie Mars informacje dotyczące ich łańcucha dostaw, w tym kraje pochodzenia materiałów użytych w produktach dostarczanych firmie Mars — firma Mars zastrzega sobie prawo do publicznego ujawnienia tych informacji.

Firma Mars, według wyłącznego własnego uznania, zastrzega sobie prawo do zaniechania, zawieszenia lub zakończenia relacji z dostawcą, jeśli dostawca nie wyrazi zgody na przestrzeganie Kodeksu postępowania dla dostawców lub na podjęcie odpowiednich kroków w celu zapewnienia zgodności z niniejszym Kodeksem.